

Sygn. akt **II C 290/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 grudnia 2013r. w R.

sprawy z powództwa **E. M. (M.)**

przeciwko **(...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.**

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 45.051,93 zł (czterdzieści pięć tysięcy pięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami od kwoty 1426,93 zł (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia sześć złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze) poczynszy od dnia 12 marca 2012 roku,
- 2) w pozostałej części powództwo oddala,
- 3) nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodka (...) w R. kwotę 2.253 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt trzy złote) tytułem części kosztów sądowych;
- 4) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem części kosztów zastępstwa procesowego,
- 5) odstępuje od obciążania powódki pozostałymi kosztami postępowania.

Sędzia:

Sygn. akt II C 290/12

UZASADNIENIE

Powódka E. M. wnosila o zasądzenie od pozwanego (...) SA ,a później od (...) S.A. V. (...) w W. kwoty 195.051,93 zł z odsetkami od 12.03.2011 roku , w tym :

- a) 100.0000 odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci męża,
- b) 93.625 zł tytułem pozostałej części zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,
- c) 1.426,93 zł tytułem pozostałych kosztów pogrzebu .

Domagała się również od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu E. M. wskazała, że jest żona I. M. (1), który jako pasażer poniósł śmierć w wypadku samochodowym w dniu 06 sierpnia 2010 roku w C.. Samochód kierowany przez D. R., którym podróżował mąż powódki z nieustalonych

przyczyn zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się z innym pojazdem. W wyniku tego wypadku śmierć ponieśli między innymi sprawca wypadku i I. M. (1). Samochód kierowany przez sprawcę wypadku objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel wypłacił powodce kwotę 6.375 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przy czym przyznana kwota zadośćuczynienia 12500 zł została pomniejszona o 49% przyczynienia się zmarłego do powstania szkody. Przyczynienie miało polegać na tym, że I. M. (1) zdecydował się na jazdę z nietrzeźwym kierowcą. Ubezpieczyciel nie przyznał na rzecz powódki odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci męża. Powódka wskazała, że między stronami sporna jest wysokość zadośćuczynienia, przyczynienie się zmarłego do rozmiaru szkody i zasadność roszczenia o odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci męża. Nadto powódka wykazała, iż poniosła koszty pogrzebu w wysokości 2912,10 zł a ubezpieczyciel wypłacił jej te koszty pomniejszone o 1.426,93 zł i takiej kwoty domaga się w pozwie.

Pozew o zadośćuczynienie motywowała tym, że wraz ze zmarłym byli dobrym, wspierającym się małżeństwem, a uczucie osamotnienia i żalu jest bardziej dotkliwie, bowiem małżonkowie nie mieli dzieci. Zmarłym był zaradnym, pracowitym człowiekiem, przebywając na emeryturze dorabiał pracując na budowach, wykonywał prace remontowe w domu i zabezpieczał rodzinę pod względem finansowym. Obecnie powódka utrzymuje się jedynie z renty rodzinnej w kwocie 1600 zł.

Pozwany podniósł, że (...) Związek (...) przed wniesieniem pozwu został połączony przez przeniesienie całego majątku z (...) SA V. (...) i to (...) jest pozwanym w niniejszej sprawie (k. 33) Następnie wnosił o oddalenie powództwa negując roszczenia powódki zgłoszone w oparciu o art. 446 §4 kc co do wysokości, a w zakresie roszczenia z art. 446 §3 kc co do zasady i co do wysokości uzasadnieniu pozwany podniósł, że za przyczynieniem się męża powódki przemawia fakt, że u kierowcy w chwili wypadku stwierdzono 1,23 promila alkoholu we krwi, a I. M. (1) musiał o tym stanie kierującego wiedzieć, bo spędził z nim większą część dnia, musiał wyczuwać woń alkoholu od niego, a nadto w pierwszej fazie podróży sam kierował pojazdem, a dopiero później kierowanie przejął sprawca wypadku. Co do wysokości zadośćuczynienia pozwany wskazał, że wypłacona kwota, przy przyjęciu przyczynienia się męża powódki jest adekwatna do nasilenia cierpienia i uwzględnia okoliczności dotyczące życia osobistego poszkodowanej. Nadto powódka nie wykazała na czym miałyby polegać pogorszenie jej sytuacji życiowej, a to też jest decydujące w ustaleniu wysokości stosownego zadośćuczynienia. Podkreślił również iż powódka nie udowodniła znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, a art. 446§3 kc nie przewiduje rekompensaty każdej szkody majątkowej lecz polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka i zmarły I. M. (2) byli małżeństwem od 2005 roku. było to drugie małżeństwo dla każdego z nich. Z tego związku nie posiadali wspólnych dzieci. Po zawarciu związku małżeńskiego powódka nie pracowała, utrzymaniem rodziny zajmował się mąż, który był emerytem i otrzymywał świadczenie emerytalne w wysokości około 1700 zł a nadto dorabiał dorywczo przy remontach i na budowach jako murarz. Kilka miesięcy przed wypadkiem pracował poza domem na budowie, do domu przyjeżdżał raz w miesiącu. M. byli dobrym małżeństwem, małżonkowie wyjeżdżali na jednodniowe wypadki do W., odwiedzali rodzinę raz na dwa miesiące w (...), wychodzili na spacer, znajomi nie zauważyli by kiedykolwiek kłócili się czy byli w konflikcie. O swoje rodziny mieli daleko od J.: powódka w (...), jej mąż w (...) i ich kontakty z rodziną nie były częste. Po śmierci męża powódka utrzymuje się z renty rodzinnej, którą otrzymuje w kwocie 1568 zł, z tym, że świadczenie to ulega zmniejszeniu o 502 zł z tytułu egzekucji. Jej sytuacja materialna pogorszyła się bowiem nie może korzystać z dodatkowego źródła dochodów męża jakim było wynagrodzenie za prace dorywczo. I. M. (2) przekazywał żonie emeryturę i zarobione pieniądze. Na prace poza miejscem zamieszkania powódka kupowała mężowi żywność. I. M. (1) pomagał żonie gdy przebywał w miejscu zamieszkania, wykonywał również prace remontowe w mieszkaniu stron. Wyremontował łazienkę, miał zamiar dokonać remontu kuchni. Po jego śmierci powódka tych remontów nie przeprowadziła. Po śmierci męża E. M. długo chodziła załamana, zniechęcona, osamotniona bo w pobliżu nie ma żadnej rodziny, a małżonkowie poza A. M. i jej zmarłym 5 lat temu mężem nie posiadali innych bliższych znajomych. Obecna sytuacja finansowa powódki uległa pogorszeniu, z renty rodzinnej nie starczy jej na zaspokojenie potrzeb w takim zakresie jak za życia męża.

Dowód : decyzja o przyznaniu emerytury I. M. (1) –k. 87,d decyzja o rencie rodzinnej powódki –k. 154, zeznania świadków: A. M., M. R. (1) R. B.- k. 76-77, powódki – złożone na rozprawie 12 grudnia 2013 –k.167.

I. M. (2) zginął w wypadku samochodowym dniu 06 sierpnia 2010 roku w C.. W tym dniu miał wracać do J., do żony, Samochodem jechał razem z osobami, z którymi pracował: J. L., M. R. (2) i D. R.. Początkowo kierował samochodem I. M. (1), później D. R., M. R. (2) ze swoim teściem J. L. siedzieli z tyłu i spożywali piwo. Alkoholu nie spożywał I. M. (2) siedzący jako pasażer na przednim siedzeniu. Samochód kierowany przez D. R., z nieustalonych przyczyn zjechał na przeciwległy pas ruchu i zderzył się z innym pojazdem. W wyniku tego wypadku śmierć na miejscu ponieśli I. M. (2) i J. L. i kierowca drugiego pojazdu S. R.. W szpitalu zmarł kierujący a zarazem sprawca wypadku D. R.. W toku postępowania ustalono, że sprawca wypadku D. R. miał 1,23 promila alkoholu we krwi, u I. M. (2) nie stwierdzono we krwi alkoholu. Alkohol stwierdzono we krwi J. L. (2,1 promila) i M. R. (2) (1,30) Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2011 roku Prokuratura Rejonowa K. Zachód umorzyła postępowanie wobec śmierci sprawcy.

Dowód: odpis aktu zgonu I. M. (1) –k. 6, postanowienie o umorzeniu postępowania o umorzeniu śledztwa –k.10-12, zeznania M. R. (2) złożone w postępowaniu wyjaśniającym zamieszczone w aktach szkodowych.

Samochód należący do M. R. (2) kierowany przez sprawcę wypadku objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel wypłacił powódce kwotę 6.375 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przy czym przyznana kwota zadośćuczynienia 12.500 zł został pomniejszona o 49% przyczynienia się zmarłego do powstania szkody z uwagi na jazdę z nietrzeźwym kierowcą. Ubezpieczyciel nie przyznał na rzecz powódki odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci męża.. Powódka poniosła koszty pogrzebu w wysokości 2912,10 zł a ubezpieczyciel wypłacił jej te koszty pomniejszone o 1.426,93 zł.

Dowód: akta szkodowe pozwanego dołączone do akt, kopie rachunków dotyczących kosztów pogrzebu –k. 13-16

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił o wskazane dowody , których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały.

Sąd zważył:

Roszczenia powódki jest częściowo uzasadnione. Powódka swoje żądanie dotyczące zadośćuczynienia opiera na treści art. 446§4 kc , zgodnie z którym Sąd może przyznać osobom najbliższym zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę. Niewątpliwie powódka jest taka osoba i posiada legitymacje do wystąpienia z takim roszczeniem.

W świetle ustalonych okoliczności w ocenie Sądu niewątpliwie istniała silna więź rodzinna między powódką a jej zmarłym mężem. Ta okoliczność była bezsporna między stronami bowiem ubezpieczyciel z tego tytułu wypłacił powódce kwotę 6.375 zł. Podstawą odpowiedzialności pozwanego jest zawarta z posiadaczem pojazdu, w którym zginął mąż powódki umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, która zgodnie z art. 9 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych obejmuje odpowiedzialność podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym osobom trzecim, a które ubezpieczyciel zgodnie z art. 822§1 kc zobowiązuje się zapłacić.

Przesłankami dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z e śmierci osoby najbliższej jest zdarzenie powodujące śmierć tej osoby oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a krzywdą. Te przesłanki w niniejszej sprawie zaistniały.

Okolicznością sporną był rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy a co za tym idzie wysokość należnego zadośćuczynienia oraz zasadność odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki oraz fakt obniżenia należnych świadczeń przez ubezpieczyciela poprzez przyjęcie przyczynienie się męża powódki do skutków wypadku i w związku z tym obniżenie kwoty zadośćuczynienia o 49%. Niewątpliwie powódka doświadczyła krzywdy i

traumy psychicznej wskutek nagłej śmierci męża , a kwota przyznanego zadośćuczynienia jest dalece niewystarczająca aczkolwiek roszczenie w tym powódki jest wygórowane. I. M. (1) razem z powódką byli małżeństwem od 5 lat, nie posiadali dzieci, kilka miesięcy przed śmiercią, od kwietnia 2010 roku mąż powódki pracował poza domem , przyjeżdżał raz na miesiąc, więc między małżonkami nie była tak mocna jak w długoletnim związku małżeńskim i adekwatna było przyjęcie kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W pozostałym zakresie roszczenie – biorąc okoliczności niniejszej sprawy, w ocenie Sądu jest roszczeniem jest wygórowanym.

Co do pogorszenia sytuacji życiowej o której mowa a art. 446§3 kc wskazać należy , że takie pogorszenie sytuacji życiowej powódki faktycznie nastąpiło i odmowa ubezpieczyciela wypłaty świadczenia z tego tytułu była niezasadna. Zmarły był emerytem , nie chorował, miał 61 lat , jego stan zdrowia pozwalał na dodatkową pracę i faktycznie dorabiał sobie pracami dorywczymi których otrzymywał dodatkowy dochód około co najwyżej 1000 - 1500zł miesięcznie Wraz z jego emeryturą małżonkowie dysponowali dochodami co najmniej 3000 zł i przy założeniu, że stałe koszty mieszkania, mediów itp. były w połowie niższe, a nadto powódka korzystała z pomocy męża przy remontach i pracach w gospodarstwie domowych jej sytuacja materialna i majątkowa w przed śmiercią męża była lepsza. Po jego śmierci powódka otrzymała rentę rodzinną w wysokości niewiele niższej niż emerytura I. M. (1). W ocenie sądu jej sytuacja życiowa i finansowa uległa pogorszeniu w zakresie jakim jej mąż uzyskiwał dodatkowe dochody, które nie miały stałego charakteru oraz prze to , że musi ponosić samodzielnie koszty utrzymania mieszkania. Podkreślić jednak należy ,że kwota około 2000 dodatkowych dochodów miesięcznie – bo tak wskazywała powódka, w ocenie Sądu jest wygórowana - biorąc pod uwagę sezonowość dodatkowej pracy, wiek (60 lat) I. M. (1) oraz rynek pracy. Sąd przy takich założeniach ocenił pogorszenie sytuacji życiowej E. M. na kwotę 20.000 zł i taką zasądził od pozwanego.

Co do kwestii przyczynienia się I. M. (1), Sąd nie podzielił stanowiska pozwanej ,iż zmarły mąż powódki przyczynił się do wypadku bowiem godził się na jazdę z nietrzeźwym kierowcą. Pozwany w żaden sposób nie udowodnił, by I. M. (1) wiedział o stanie nietrzeźwości kierowcy, nie jest prawdą by nie mógł wyczuć od niego woń alkoholu skoro w samochodzie pozostali pasażerowie spożywali piwo, a fakt, że początkowo I. M. (1) prowadził samochód a dopiero później oddał kierownicę D. R. może wskazywać na okoliczność iż I. M. (1) nawet nie przypuszczał by kierowca był nietrzeźwym. Gdyby taka wiedzę posiadał nic nie stałoby na przeszkodzie by dalej kontynuował jazdę jako kierowca, zwłaszcza , że droga jaka mieli pokonać nie była długa. Pozwany, poza przypuszczeniami żadnych dowodów na tą okoliczność nie wskazał . Wręcz przeciwnie jedyny pasażer, który przeżył wypadek w postępowaniu wyjaśniającym wskazywał, że kierowca i M. byli trzeźwi, a stan trzeźwości M. wykazały badania krwi.

Reasumując , Sąd zasądził :

- 23.625 zł tytułem pozostałej części zadośćuczynienia bowiem uznał, że przyznana przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym kwota 6.375 zł z tytułu zadośćuczynienia jest niewystarczająca, należy ją podwyższyć do kwoty 30.000 zł:

- 20.000 zł z tytułu i z znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki wskutek śmierci męża:

- 1.426,93 zł tytułem reszty poniesionych kosztów pogrzebu, przy uznaniu, że niesłusznie pozwany obniżył kwotę tego odszkodowania przyjmując przyczynienia I. M. (1).

Łącznie na rzecz powódki Sąd zasądził kwotę 45.051,93 zł – jak w punkcie 1 wyroku, oddalając roszczenia powódki w pozostałym zakresie.

Co do roszczeń odsetkowych co Sąd rozpoznając sprawę miał na uwadze, że zarówno wysokość odszkodowania jak i zadośćuczynienia winna być oceniana w oparciu o okoliczności istniejące w dniu wyrokowania zatem roszczenie odsetek należało uwzględnić od daty wydania wyroku.

Natomiast co do żądania związanego z pozostałymi kosztami pogrzebu odsetki są wymagalne,

zgodnie z żądaniem pozwu, od następnego dnia od daty decyzji ubezpieczyciela w tym zakresie podjętej w dniu 11 marca 2011 roku. Wskutek błędnego zredagowania i ogłoszenia wyroku Sąd wskazał błędną datę i odsetek od kwoty 1.426,93 zł zasądził od 12 marca 2012 roku, a żądanie odsetek od pozostałej uwzględnionej kwoty oddalił .

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art. 100 kpc . Sąd obciążył pozwanego częścią opłaty od pozwu w zakresie uwzględnionego powództwa i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.253 zł zgodnie z art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych bowiem powódka od kosztów sądowych była zwolniona. Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia stronę od obowiązku uiszczenia kosztów zastępstwa procesowego. Powódka w niniejszej sprawie domagała się 195.051,93 zł . Sąd zasądził na jej rzecz 45.051,93 zł . Zatem przegrała niniejszą sprawę w około 75% i winna zwrócić stronie pozwanej 75% kosztów zastępstwa procesowego. W niniejszej sprawie koszty zastępstwa procesowego według stawek określonych w§6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych wynoszą 3.600 zł, w związku z tym powódka winna zwrócić pozwanemu 2700 zł o czym orzeczono w punkcie 4 wyroku. W pozostałej części Sąd odstąpił od obciążania powódki pozostałymi kosztami sądowymi.